

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS
SKYRIAUS**

**PAŽYMA
DĖL RIMANTĖS ŠALAŠEVIČIŪTĖS DOVANOS, ĮTEIKTOS VARNIŲ MIESTO
ŠVENTĖJE**

2020 m. rugsėjo 16 d. Nr. 3-82 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. liepos 1 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-1532(7.9)), kuriame nurodyta: *„kandidatė į Seimo nares Rimantė Šalaševičiūtė papirkinėja rinkėjus dovanomis. Vykusioje Varnių šventėje ji rinkėjams dovanojo šampaną ir kitas supakuotas dovanas, nors nė alkoholio pagal alkoholio kontrolės įstatymą, nė apskritai dovanų rinkimų kampanijos metu dovanoti negalima. Ji tą daro sistemingai visose šventėse.“*. Kartu pateiktos 3 nuotraukos. Vienoje iš jų matoma, kaip Seimo narė Rimantė Šalaševičiūtė, sakydama kalbą scenoje, rankose laiko permatomą maišelį su šampano buteliu ir kitomis dovanomis, kitose dviejose nuotraukose matoma, kaip R. Šalaševičiūtė įteikia pirmiau minėtą maišelį kitam scenoje esančiam žmogui.

2. VRK 2020 m. liepos 3 d. posėdžio metu nuspręsta pirmiau minėtą pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

3. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėjų dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

4. Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *rinkėjų papirkimu nelaikomas spausdintos medžiagos (veiklos ar rinkimų programos, biografijos ar kitokių informacinio turinio lankstinukai, kalendorių, atvirukų, lipdukų), pažymėtos politinės partijos, kandidatų sąrašo, kandidato ar asmens, numatomo kelti ar numatančio išsikelti kandidatū į Seimo narius, simbolika, neatlygintinas platinimas.*

5. Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio 19 dalyje nustatyta, kad *rinkimų (referendumo) agitacija – per rinkimų (referendumo)*

agitacijos kampanijos etapą politinei reklamai skleisti skirta veikla, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume.

6. VRK 2020 m. liepos 3 d. sprendimu Nr. Sp-93 patvirtinto Savikontrolės klausimyno politikams „Kaip atskirti, ar planuojama skelbti informacija nėra politinė reklama ir vykdoma veikla nėra rinkėjų papirkimas?“ 9 punkte numatyta, kad *susitikimų su rinkėjais metu draudžiama teikti paslaugas, dalinti dovanas ar kitaip neteisėtai bandyti paveikti rinkėjų valią.*

7. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų kampanija prasidėjo 2020 m. balandžio 10 d. Rimantė Šalaševičiūtė kandidatė Telšių rinkimų apygardoje Nr. 40 registruota 2020 m. rugsėjo 11 d. VRK nario sprendimu Nr. K1-2020LRS-S357.

8. VRK 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintų Metodinių rekomendacijų dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, 3 punkte numatyta, kad *rinkimų įstatymuose įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę. 4 punkte dovanos ar kitoks atlyginimas apibrėžiamas kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektualinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.).*

9. Dėl šio įvykio 2020 m. liepos 10 d. VRK išsiuntė paklausimą Seimo narei Rimantei Šalaševičiūtei (reg. Nr. 2-729(7.9).

10. 2020 m. liepos 17 d. gautas R. Šalaševičiūtės atsakymas (reg. Nr. 1-1794(7.9), kuriame nurodyta:

10.1. „2020 m. birželio 26 d. dalyvavau Varnių miesto šventėje, skirtoje paminėti Magdeburgo miesto teisių suteikimo Varniams 385-ąsias metines. Šventėje kartu dalyvavo Telšių savivaldybės meras Kęstutis Gusarovas, Telšių savivaldybės administracijos direktorius Imantas Motiejūnas ir kiti atsakingi savivaldybės darbuotojai, Seimo narys Valentinas Bukauskas.“

10.2. „Kartu su minėtais asmenimis prieš tai dalyvavome Telšių medikų bendruomenės šventėje. Šventėje suorganizuotų varžytuvių metu vienoje iš rungčių komandoje su Telšių savivaldybės meru K. Gusarovu ir Telšių regioninės ligoninės direktore laimėjome, mums buvo įteiktas prizas – supakuotas šampano butelis su saldumynais. Mes nusprendėme prizo nesidalinti, o Varnių miesto šventės metu prizą perduoti Varnių miesto seniūnui Rolandui Bružui, kuris 2020 m.

birželio 23 d. buvo išrinktas Lietuvos seniūnų asociacijos prezidentu. Apie seniūno išrinkimą paskelbėme viešai šventėje drauge su Telšių meru K. Gusarovu, visus šventės dalyvius informavome kad tai mūsų laimėtas prizas bei perdavėme seniūnui jį. Daugiau jokių dovanų Varnių miesto šventės metu dovanota nebuvo ir minėtam prizui jokios lėšos išleisto nebuvo. Šventės metu su V. Bukausku buvome pristatyti kaip Seimo nariai, jokių užuominų kad esame ar būsime kandidatais rinkimuose į Seimą nebuvo.“

10.3. „Ivairių švenčių metu nusipelniusiems savo srityse žmonėms įteikiu padėkas bei suvenyrus, įsigytus Seimo kanceliarijos sandėlyje su Seimo ar valstybės atributika, ką patvirtina ir Seimo kanceliarijai pateiktos ataskaitos apie parlamentinei veiklai išleistas skirtas lėšas. Tai darau ne tik šventėse Telšių rajone, kur dalyvavau rinkimuose į Seimą 2016 metais, bet ir visoje Lietuvoje.“

11. 2020 m. rugpjūčio 19 d. VRK išsiuntė paklausimą Telšių rajono savivaldybės Varnių seniūnijos seniūnui Rolandui Bružui (reg. Nr. 2-1088(7.9), kuris kartu su klebonu D. Gatautu yra šventės organizatoriai.

12. 2020 m. rugpjūčio 24 d. gautas R. Bružo atsakymas (reg. Nr. 1-2614(7.9), kuriame nurodyta:

12.1. „Šventė vyksta kasmet (...). Kvietimą paskelbiame spaudoje, socialiniuose tinkluose, Telšių rajono savivaldybės tinklapyje. Personalinių kvietimų niekam nesiuočiame.“

12.2. „Šių metų renginiuose dalyvavo Telšių rajono savivaldybės meras K. Gusarovas, administracijos direktorius I. Motiejūnas, tarybos nariai L. Šedvilas, T. Katkus, Seimo nariai R. Šalaševičiūtė ir V. Bukauskas. Atidarymo metu visi sveikintojai ir kalbėtojai vienu metu pakilo į sceną ir sveikinimo žodžiais kreipėsi į susirinkusiuosius šventės dalyvius, o organizatoriams perdavė vieną šampano butelį.“ Seniūno teiginį apie renginio svečius scenoje patvirtina ir renginio nuotraukos, paskelbtos Varnių senolių bendruomenės paskyroje socialiniame tinkle „Facebook“¹.

13. Taigi, remiantis surinkta informacija, 2020 m. birželio 26 d., 2020 m. Seimo rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu, Varnių miesto šventės metu R. Šalaševičiūtė įteikė dovaną Varnių seniūnui Rolandui Bružui, sveikindama jį 2020 m. birželio 19 d. tapus Lietuvos savivaldybių

¹ <https://www.facebook.com/Varniu-senoliu-bendruomenė-1840487222833658/photos/ms.c.eJw90NsNBDEIA8COT0B59t~;YKWSd3xGGOFYmaaZoDfjozz4o9c42giPPhGW~;i dhIDwG~ EXFC9oEqIVQupBF6r1TwCuS~ Qx5ADqC4FL4TyDcR4W0imoS~ EXuRaW~ dKbCLXogHVgvOSMi 21WFbz1sfhNAtF8ZyATk72vmwcN8d~ SZ8FiIuxMiJpJc~ wAI~;GZA8SyW~;iBVwzkKCE6WtYQAIJxEG59mys3 TS~ w9k~;2MY.bps.a.2720619554820416/2720622871486751, https://www.facebook.com/Varniu-senoliu-bendruomenė-1840487222833658/photos/ms.c.eJw90NsNBDEIA8COT0B59t~;YKWSd3xGGOFYmaaZoDfjozz4o9c42giPPhGW~;i dhIDwG~ EXFC9oEqIVQupBF6r1TwCuS~ Qx5ADqC4FL4TyDcR4W0imoS~ EXuRaW~ dKbCLXogHVgvOSMi 21WFbz1sfhNAtF8ZyATk72vmwcN8d~ SZ8FiIuxMiJpJc~ wAI~;GZA8SyW~;iBVwzkKCE6WtYQAIJxEG59mys3 TS~ w9k~;2MY.bps.a.2720619554820416/2720623038153401>

seniūnų asociacijos (LSSA) prezidentu.² Įvertinus aplinkybes, seniūno pasveikinimas tapus Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos (LSSA) prezidentu nelaikytinas rinkėjų papirkimu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

Nelaikyti rinkėjų papirkimu Rimantės Šalaševičiūtės, kandidatės į Lietuvos Respublikos Seimo narius Telšių rinkimų apygardoje Nr. 40, Varnių šventės metu Varnių seniūnui įteiktos dovanos sveikinant jį tapus Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos prezidentu.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Darbuotoja

Viktorija Misėkaitė

² <https://www.lvbos.lt/lietuvos-seniunu-asociacija-isrinko-nauja-prezidenta/>